

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова науково-методичної
ради НУВГП
е-підпис Валерій Сорока

01.07.2022

06-05-94S

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

SYLLABUS

ДЕМОГРАФІЯ	DEMOGRAPHY
Шифр за освітньою програмою ВК	Code in Educational Program
Освітній рівень: бакалаврський (перший)	Educational level: Bachelor's (first)
Спеціальність Всі спеціальності	Field of study All specialties
Освітня програма Всі освітні програми	Educational Program All educational programs

Силабус навчальної дисципліни «Демографія» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня всіх освітньо-професійних програм спеціальностей НУВГП. Рівне. НУВГП. 2020. 13 стор.

Розробники силабусу: Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва.

Силабус схвалений на засіданні кафедри
Протокол № 5 від "05" 06 2022 року

Завідувач кафедри: *е-підпис* Міщук Галина Юріївна, доктор економічних наук, професор.

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІЕМ
Протокол № 9 від "20" 06 2022 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІЕМ: *е-підпис*
Ковшун Наталія Едуардівна, доктор економічних наук, професор

Схвалено науково-методичною радою НУВГП
Протокол № 4 від 01 липня 2022 року

Учений секретар науково-методичної ради НУВГП: *е-підпис* Костюкова Т.А.

© Юрчик Г.М., 2022
© НУВГП, 2022

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ*	
Ступінь вищої освіти	<i>бакалавр</i>
Освітня програма	<i>всі освітні програми університету</i>
Спеціальність	<i>всі спеціальності університету</i>
Рік навчання, семестр	<i>2-4 рік навчання, 3-8 семестр</i>
Кількість кредитів	<i>3</i>
Лекції:	<i>Денна форма: 16 години Заочна форма: 6 годин</i>
Практичні заняття:	<i>Денна форма: 14 годин Заочна форма: 4 години</i>
Самостійна робота:	<i>Денна форма: 60 години Заочна форма: 80 годин</i>
Курсова робота:	<i>ні</i>
Форма навчання	<i>денна, заочна</i>
Форма підсумкового контролю	<i>залік</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА*	
ПРОФАЙЛ ЛЕКТОРА	
	<i>Юрчик Галина Миколаївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва</i>
Вікіситет	http://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/%D0%AE%D1%80%D1%87%D0%B8%D0%BA_%D0%93%D0%B0%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D0%B0_%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%D1%97%D0%B2%D0%BD%D0%B0
ORCID	http://orcid.org/ 0000-0003-1013-6940
Як комунікувати	g.m.urchik@nuwm.edu.ua https://www.facebook.com/urchikgalua/ +38098-408-9069 Актуальні оголошення на сторінці дисципліни на навчальній платформі MOODLE
ПРО ДИСЦИПЛІНУ	
Анотація навчальної дисципліни,	<i>Предметом навчальної дисципліни «Демографія» є процеси та явища, що характеризують кількісні та якісні зміни в народонаселенні.</i>

<p>в т.ч. мета та цілі</p>	<p><u>Метою</u> вивчення дисципліни «Демографія» є сприяння здобуттю студентами знань про кількісні та якісні закономірності відтворення населення у суспільно-економічній зумовленості цього процесу, розкриття шляхів використання отриманих знань для вирішення проблем суспільного розвитку.</p> <p><u>Основне завдання дисципліни:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ вивчення сутності і соціального значення основних демографічних процесів і явищ (смертність, народжуваність, міграція, відтворення населення та ін.); ⇒ дослідження сутності та інструментарію аналізу структури населення (статеві-вікової, шлюбно-сімейної та ін.), а також механічного, соціального та економічного руху населення; ⇒ вивчення методів аналізу тенденцій та факторів демографічних процесів, прогнозування демографічних змін; ⇒ задіяння механізмів регулювання демографічних процесів на основі побудованих демографічних прогнозів та пріоритетів демографічної політики.
<p>Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle</p>	<p>https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4740</p>
<p>Компетентності</p>	<p>ЗК2. Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН-2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН-5. Застосовувати аналітичний та методичний інструментарій для обґрунтування пропозицій та</p>

	<p>прийняття управлінських рішень різними економічними агентами (індивідуумами, домогосподарствами, підприємствами та органами державної влади).</p> <p>ПРН-11. Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.</p> <p>ПРН-12. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p> <p>ПРН-13. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.</p> <p>ПРН-15. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.</p> <p>ПРН-16. Вміти використовувати дані, надавати аргументацію, критично оцінювати логіку та формувати висновки з наукових та аналітичних текстів з економіки.</p> <p>ПРН-17. Виконувати міждисциплінарний аналіз соціально-економічних явищ і проблем в одній або декількох професійних сферах з врахуванням ризиків та можливих соціально-економічних наслідків.</p>
<p>Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)</p>	<p>1. Communication Skills: Oral [O], Written [W]/ Навички спілкування: Усно [O], письмово [W]</p> <p>2. Critical Thinking: Critical Analysis [CA] , Inquiry & Analysis [IA] , Problem Solving [PS] / Критичне мислення: Критичний аналіз [CA], Дослідження та аналіз [IA], Розв'язання проблем [PS]</p> <p>3. Foundational Skills: Information Management [IM], Quantitative Literacy, Reasoning [QTR] / Основні навички: Управління інформацією [IM], Кількісна грамотність / Обґрунтування</p> <p>Social Responsibility: Teamwork [T] / Соціальна відповідальність: Командна робота [T]</p>
<p>Структура навчальної дисципліни</p>	<p>Денна форма навчання: Лекції – 16 год., практичні – 14 год., самостійна робота – 60 год.</p> <p>Заочна форма навчання: Лекції – 6 год., практичні – 4 год., самостійна робота – 80 год.</p> <p>Навчальна дисципліна складається з двох змістових модулів:</p> <p>1. Предмет, задачі та інформаційні джерела демографії. Статистика чисельності та руху населення.</p> <p>2. Структура населення. Демографічне</p>

<p>Методи оцінювання та структура оцінки</p>	<p><i>прогнозування та демографічна політика.</i></p> <p><i>Система оцінювання знань студентів проводиться відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті водного господарства та природокористування http://ep3.nuwm.edu.ua/4088/</i></p> <p><i>Бали нараховуються за виконання практичних завдань, самостійної роботи, модульних контролів. Кількість балів за виконання кожного завдання наведена у таблиці «Бюджет часу навчальної дисципліни за формами навчання».</i></p> <p><i>За кожним змістовим модулем проводиться по одному модульному контролю. Модульні контролі проводяться у тестовій формі на платформі https://exam.nuwm.edu.ua/ відповідно до графіка навчального процесу.</i></p> <p><i>Перший та другий модульний контролі містять по 30 запитань різного рівня складності: перший рівень – 24 запитання по 0,5 бала, другий рівень – 4 запитання по 1 балу, третій рівень – 2 запитання по 2,0 бала. Усього – 20 балів.</i></p> <p><i>Дисципліна «Демографія» закінчується заліком, тому здобувач із можливих 60 балів поточної складової оцінювання та 40 балів модульної складової оцінювання впродовж семестру має набрати певну кількість балів (не менше 60) і такий результат є підсумковим результатом успішного складання заліку.</i></p> <p><i>Студенти можуть отримати додаткові бали за: самостійно виконане наукове дослідження з проблематики дисципліни, здобуті сертифікати після проходження тренінгів. Темі дослідницьких робіт студенти можуть вибрати самостійно за погодженням із викладачем.</i></p> <p><i>Порядок проведення поточних і семестрових контролів та інші документи, пов'язані з організацією оцінювання та порядок подання апеляцій наведений на сторінці Навчально-наукового ЦНО за посиланням - https://nuwm.edu.ua/struktturni-pidrozdili/navch-nauk-tsentri-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan/dokumenty</i></p>
<p>Місце навчальної дисципліни в освітній траєкторії здобувача вищої освіти</p>	<p><i>Відповідно до Положення про навчальний план освітньої програми в НУВГП, затвердженого науково-методичною радою 27.03.2019 р. - https://cutt.ly/Ah8rWUn , Положення про організацію вибору навчальних дисциплін варіативної складової навчальних планів, затвердженого вченою радою НУВГП 29.04.2016 р.</i></p>
<p>Поєднання навчання та досліджень</p>	<p><i>Здобувачі вищої освіти мають можливість виконати індивідуальне дослідницьке завдання за темами навчальної дисципліни з подальшою їх презентацією під час участі у науково-практичних конференціях або опублікуванням результатів</i></p>

<p>Інформаційні ресурси</p>	<p>досліджень.</p> <p>Для вивчення навчальної дисципліни студенти можуть користуватися інформаційними ресурсами, наведеними на сторінці курсу https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=4740</p> <p>Рекомендована література</p> <p><u>Базова</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Дорошенко Л.М. Демографія : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Л.М. Дорошенко. – К. : МАУП, 2005. – 112 с. 2. Махорін Г.Л. Основи демографії: курс лекцій / Г.Л. Махорін. – Житомир : Волинь, 2009. – 96 с. 3. Муромцева Ю.І. Демографія : навчальний посібник / Ю.І. Муромцева. – К.: Кондор, 2009. – 300 с. 4. Гудзеляк І. І. Основи демографії: навчально-методичний посібник для самостійної роботи студентів. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2013. – 81с. 5. Підгорний А.З., Самотоєнкова О.В., Ольвінська Ю.О., Вітковська К.В. Соціально-демографічна статистика: Підручник // За заг. ред. канд. екон. наук, професора А.З. Підгорного. – Одеса : ФОРМ Гуляєва В.М., 2016. – 424 с. <p><u>Допоміжна</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Вимірювання якості життя в Україні. Аналітична доповідь / Е.М. Лібанова, О.М. Гладун, Л.С. Лісогор та ін. – К. : Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи, 2013. – 50 с. 7. Діти, жінки та сім'я в Україні : Стат. збірник / Відп. за вип. О.О. Кармазіна. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – 363 с. 8. Населення України. Імперативи демографічного старіння: монографія / кер. авт. колективу Е.М. Лібанова. – К. : ВД «АДЕФ-Україна», 2014. – 288 с. <p><u>Інформаційні ресурси</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Статистичні матеріали Держкомстату України. - URL: www.ukrstat.gov.ua 10. Наказ Державної служби статистики "Про затвердження Методологічних положень з перерахунку статевовікового складу населення за міжпереписний період" 29.12.2017 №352. – URL: https://ukrstat.org/uk/norm_doc/2014/402/402_2014.htm 11. Наказ Державної служби статистики «Про затвердження Методологічних положень зі статистичного аналізу природного руху населення» №39 від 08.02.2013 р. – URL: https://ukrstat.org/uk/metod_polog/metod_doc/2013/39/39_2013.htm 12. Наказ Державного комітету статистики України “Про затвердження Методики побудови таблиць смертності та середньої очікуваної тривалості життя для населення України та регіонів за статтю та типом поселення й Методики побудови загальних таблиць народжуваності для жінок України та регіонів за типом поселення» №103 від 26.04.2011р. – URL: https://ukrstat.org/uk/metod_polog/metod_doc/2011/103/103_2011.htm
ПРАВИЛА ТА ВИМОГИ (ПОЛІТИКА)	
Дедлайни та	Ліквідація академічної заборгованості

перескладання	<p>здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/. Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.</p> <p>Перездача модульних контролів здійснюється згідно документів розміщених за посиланням https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/navch-nauk-tsentr-nezalezhnoho-otsiniuvannia-znan</p> <p>Оголошення стосовно дедлайнів здачі та перездачі оприлюднюються на сторінці MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/</p>
Правила академічної доброчесності	<p>Перед початком курсу кожен студент має ознайомитися з «Кодексом честі», розміщеним за посиланням http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/ та прийняти його умови.</p> <p>За списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, студент позбавляється подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.</p> <p>За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.</p> <p>Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, порядок здачі курсових робіт, кодекс честі студентів, документи Національного агентства стосовно доброчесності) наведені на сторінці ЯКІСТЬ ОСВІТИ сайту НУВГП - http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj</p>
Вимоги до відвідування	<p>Завдання навчальної дисципліни повинні бути виконані впродовж семестру в якому вона викладається. У разі відсутності на занятті через хворобу або мобільність студент зобов'язаний самостійно виконати завдання відповідно до методичних рекомендацій, розміщених на навчальній платформі Moodle.</p> <p>Допускається у порядку, встановленому НУВГП, вільне відвідування студентами навчальних занять відповідно до Порядку про вільне відвідування студентами навчальних занять в НУВГП http://ep3.nuwm.edu.ua/6226/</p> <p>Інформація щодо перездачі модулів розміщена в розділі Оголошення на навчальній платформі НУВГП https://exam.nuwm.edu.ua/</p> <p>Ліквідація заборгованості з дисципліни здійснюється згідно з Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/1/4273.pdf</p>

Неформальна та інформальна освіта	<p>Студенти мають право на перезарахування результатів навчання набутих у неформальній та інформальній освіті згідно відповідного положення https://nuwm.edu.ua/index.php?preview=1&option=com_drofiles&format=&task=frontfile.download&catid=420&id=412&Itemid=1000000000000.</p> <p>Студенти можуть самостійно на платформах онлайн-освіти, шляхом участі у короткострокових навчальних програмах і проєктах (з видачею сертифіката) опановувати навчальний матеріал, який за змістом дозволяє набути очікувані навчальні результати навчальної дисципліни.</p>
ДОДАТКОВО	
Правила отримання зворотної інформації про дисципліну*	<p>Щосеместрово студенти заохочуються пройти онлайн опитування стосовно якості викладання та навчання викладачем даного курсу та стосовно якості освітнього процесу в НУВГП.</p> <p>За результатами анкетування студентів викладачі можуть покращити якість навчання та викладання за даною та іншими дисциплінами.</p> <p>Порядок опитування, зміст анкет та результати анкетування здобувачів минулих років та семестрів завантажені на сторінці «ЯКІСТЬ ОСВІТИ»:</p> <p>http://nuwm.edu.ua/porjadok-opituvannja http://nuwm.edu.ua/sp/anketuvannja http://nuwm.edu.ua/sp/rezultati-opituvannja</p>
Оновлення*	Зміни до силабусу навчальної дисципліни можуть вноситись за ініціативою викладача та за результатами зворотного зв'язку у порядку, визначеному нормативними документами НУВГП.
Навчання осіб з інвалідністю	<p>Документи та довідково-інформаційні матеріали стосовно організації навчального процесу для осіб з інвалідністю доступно за посиланням http://nuwm.edu.ua/sp/dlja-osib-z-invalidnistju</p> <p>У випадку навчання таких категорій здобувачі освітній процес даного курсу враховуватиме, за можливістю, усі особливі потреби здобувача.</p> <p>Викладач та інші здобувачі даної освітньої програми максимально сприятимуть організації навчання для осіб з інвалідністю та особливими освітніми потребами.</p>
Практики, представники бізнесу, фахівці, залучені до викладання	<p>Викладач дисципліни має великий досвід викладання дисциплін соціального спрямування, поміж яких – «Демографія».</p> <p>Також до проведення практичних занять долучаються фахівці, які мають практичний досвід діяльності у сфері регулювання соціально-демографічних процесів.</p>
Електронні бібліотеки: Бібліотека НУВГП — Електронні	

Інтернаціоналізація	<p>бібліотеки (nuwm.edu.ua)</p> <p>Як знайти статтю у Scopus: Бібліотека НУВГП — В допомогу авторам (nuwm.edu.ua)</p> <p>Можливості доступу до електронних ресурсів та сервісів: Бібліотека НУВГП — Можливості доступу до ресурсів і сервісів (nuwm.edu.ua)</p> <p>База періодичних видань: Scimago Institutions Rankings (scimagoir.com)</p>
---------------------	---

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У РОЗРІЗІ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

	ПРН-2	ПРН-5	ПРН-11	ПРН-12	ПРН-13	ПРН-15	ПРН-16	ПРН-17	Методи, технології, засоби навчання
МОДУЛЬ 1									
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Предмет, задачі та інформаційні джерела демографії. Статистика чисельності та руху населення									
Тема 1. Демографія як наука. Інформаційні джерела демографії									<i>Міні-лекція. Презентація. Презентація. Дискусія. Тестові завдання.</i>
1.1. Об'єкт, предмет та задачі демографії як науки. Становлення демографії як науки				X		X			
1.2. Понятійний апарат демографії				X		X			
1.3. Інформаційні джерела демографії	X	X	X	X	X	X	X		
Тема 2. Сутність та види руху населення. Показники чисельності та природного руху населення. Відтворення населення									<i>Міні-лекція. Презентація. Дискусія. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.</i>
2.1. Сутність та види руху населення				X		X	X		
2.2. Види та показники чисельності населення		X	X	X	X	X	X		
2.3. Показники природного руху населення	X	X	X		X	X	X		
2.4. Сутність, типи та режими відтворення населення	X	X	X			X	X	X	
Тема 3. Статистичний аналіз народжуваності, плідності та смертності населення									<i>Проблемна лекція. Презентація. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.</i>
3.1. Народжуваність та плідність населення як об'єкти статистичного дослідження	X	X	X	X		X	X		
3.2. Статистичне вивчення смертності населення	X	X	X	X	X	X	X		
МОДУЛЬ 2									
Тема 4. Соціально-економічна стратифікація та склад населення									<i>Демонстрація, проблемна лекція, лекція у формі діалогу, мозковий штурм. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.</i>
4.1. Соціально-економічна сутність та ознаки стратифікації населення		X		X		X	X	X	
4.2. Склад населення та показники його статистичного аналізу	X	X		X		X	X		
4.2.1. Вікова структура населення	X	X	X		X	X	X		
4.2.2. Статева структура населення	X	X	X		X	X	X		
4.2.3 Склад населення за шлюбним станом та дітністю	X	X	X		X	X	X		
Тема 5. Міграційний рух населення									<i>Демонстрація, проблемна лекція,</i>

5.1. Сутність та види міграції						X	X		<i>лекція у формі діалогу, мозковий штурм. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.</i>
5.2. Показники міграційного руху населення		X	X		X	X	X		
5.3. Соціально-економічні наслідки міграції	X	X		X		X	X	X	
Тема 6. Демографічне прогнозування									
6.1. Сутність та завдання демографічного прогнозування. Класифікація прогнозів		X	X	X		X	X		<i>Демонстрація, проблемна лекція, лекція у формі діалогу, мозковий штурм. Тестові завдання.</i>
6.2. Методи демографічного прогнозування		X			X	X	X		
Тема 7. Соціально-демографічна політика держави									
7.1. Сутність, завдання соціально-демографічної політики. Чинники демографічного розвитку	X		X	X	X	X	X	X	<i>Демонстрація, проблемна лекція, лекція у формі діалогу, мозковий штурм. Аналіз конкретних ситуацій (case study). Тестові завдання.</i>
7.2. Інструменти регулювання демографічного розвитку	X	X	X			X	X		
7.3. Зарубіжний досвід демографічної політики та його застосування в Україні	X			X		X	X		
Модульний контроль 2									
Самооцінювання набутих компетентностей, зворотний зв'язок									

БЮДЖЕТ ЧАСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ФОРМАМИ НАВЧАННЯ

Теми	Денна форма навчання					Заочна форма навчання					
	Обсяг, год.					Балів	Обсяг, год.				Балів
	Всього	В тому числі			Всього		В тому числі				
		лекції	прак-тичні	самост. роб.			лекції	прак-тичні	самост. роб.		
МОДУЛЬ 1											
Тема 1. Демографія як наука. Інформаційні джерела демографії	10	2	2	6	8	11	1		10	8	
Тема 2. Сутність та види руху населення. Показники чисельності та природного руху населення. Відтворення населення	18	4	2	12	10	20	1	1	18	10	
Тема 3. Статистичний аналіз народжуваності, плідності та смертності населення	14	2	2	10	8	14	1	1	12	8	
Модульний контроль 1					20					20	
Всього	42	8	6	28	46	45	3	2	40	46	
МОДУЛЬ 2											
Тема 4. Соціально-економічна стратифікація та склад населення	12	2	2	8	10	12	1	1	10	10	
Тема 5. Міграційний рух населення	12	2	2	8	8	12	1	1	10	8	
Тема 6. Демографічне прогнозування	12	2	2	8	8	11	1		10	8	
Тема 7. Соціально-демографічна політика держави	12	2	2	8	8	10			10	8	
Модульний контроль 2	0				20	0				20	
Всього	48	8	8	32	54	45	3	2	40	54	
Самооцінювання набутих компетентностей, зворотний зв'язок											
Загалом	90	16	14	60	100	90	6	4	80	100	

Лектор

Юрчик Г.М., кандидат економічних наук, доцент кафедри трудових ресурсів і підприємництва